

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Трегуба Миколи Володимировича на тему

«Методологія використання земель промисловості територіальних громад», що подається на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю 05.24.04 – Кадастр та моніторинг земель

1. Оцінка актуальності дисертаційного дослідження

Землі промисловості відіграють ключову роль у розвитку економіки, створенні робочих місць і забезпеченні сталого розвитку територіальних громад. В умовах глобалізації та зростаючої конкуренції між регіонами, ефективне використання земель промисловості стає важливим фактором для забезпечення конкурентоспроможності територіальних громад. На тлі цих викликів, дослідження методології використання земель промисловості стає все більш актуальним.

Актуальність дослідження визначається кількома ключовими факторами, які впливають на сучасний розвиток земельних відносин в Україні. В умовах трансформаційних процесів, що відбуваються в державі, та триваючої російської збройної агресії ефективне використання земель промислового призначення стає надзвичайно важливим для забезпечення сталого економічного розвитку, підвищення конкурентоспроможності регіонів та забезпечення соціально-економічного добробуту населення.

По-перше, Україна стикається з необхідністю оновлення та модернізації промислових територій, багато з яких мають значний потенціал, але використовуються неефективно або залишаються занедбаними. З огляду на це, розробка нових методологічних підходів до управління цими землями є необхідною умовою для оптимізації їх використання та максимізації економічного ефекту. Ефективне управління промисловими землями сприятиме залученню інвестицій, створенню нових робочих місць та розвитку інфраструктури територіальних громад.

По-друге, в умовах децентралізації та передачі значних повноважень на місцевий рівень, питання управління землями промисловості набуває особливої ваги. 10 га земель промисловості в Україні зазвичай генерують більше плати за

землю ніж 500 га сільськогосподарських земель. Територіальні громади, отримавши право самостійно розпоряджатися своїми ресурсами, стикаються з необхідністю розробки стратегій і планів, які б забезпечували раціональне використання земельних ресурсів та сприяли їхньому сталому розвитку. Це вимагає від громад розуміння специфіки промислових земель та їхнього потенціалу, що можливо тільки на основі ґрунтового наукового дослідження.

По-третє, на фоні екологічних викликів, пов'язаних із забрудненням навколишнього середовища, спричиненими бойовими діями руйнуваннями та деградацією земель, актуальним стає питання збереження та відновлення промислових територій. Розробка та впровадження методології, яка б включала екологічні аспекти управління землями промислового призначення, є необхідною для забезпечення екологічної безпеки та створення умов для сталого розвитку. Це особливо важливо для України, де проблема деградації земель стає дедалі гострішою.

Нагальність дослідження підкреслюється потребою у створенні інтегрованих інформаційних систем, які б забезпечували ефективне управління земельними ресурсами на основі сучасних геоінформаційних технологій. Такі системи дозволять забезпечити оперативний моніторинг стану промислових земель, що є важливим для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Таким чином, дослідження, що пов'язане з особливостями використання земель промисловості територіальних громад є актуальним та своєчасним. Воно дозволяє розробити науково обґрунтовані рекомендації щодо їх раціонального використання, збалансувавши економічні інтереси громад, вимоги екологічної безпеки та соціальні аспекти важливі для жителів.

Автор дисертаційного дослідження пропонує комплексний підхід до вирішення цієї проблеми. Запропонований підхід передбачає проведення міждисциплінарних досліджень, що поєднують сучасні вимоги до інформаційного забезпечення, екологічні аспекти, економічні особливості та враховують соціальну складову. Такий підхід дозволить отримати об'єктивну картину щодо стану земель промисловості, визначити основні проблеми та розробити ефективні механізми їх вирішення.

Мета, предмет та об'єкт дослідження чітко визначені і відповідають сучасним тенденціям у науковій та прикладній галузі. Результати дослідження

можуть бути використані для удосконалення розроблення нормативно-правових актів, розроблення програм розвитку територій та прийняття управлінських рішень на місцевому рівні.

2. Наукова новизна одержаних результатів

У дисертаційному дослідженні автором визначено такі наукові результати:

- обґрунтовано розподіл промислових районів України залежно від складових історичного розвитку та особливостей сучасного ведення господарської діяльності, яке призводить до галузевого чи інтегрального підходу до їх районування;
- обґрунтовано і визначено методи управління землями промисловості, які базуються на специфіці об'єкту;
- систематизовано фактори сталого розвитку земель промисловості на різних ієрархічних рівнях: національному, регіональному та місцевому;
- систематизовано передумови розвитку земель промисловості, які враховують співвідношення функціонального і цільового призначення;
- розроблено модель прийняття рішення щодо використання земель промисловості, яка базується на дотриманні принципів партисипативного управління земельними ресурсами територіальних громад;
- розроблено концептуальну модель підвищення ефективності використання земель промисловості, яка доводить необхідність використання інтегрованого підходу до управління землями промисловості;
- систематизовано джерела отримання та структуру вихідних геопросторових даних, які є необхідними для забезпечення ефективності використання земель промисловості територіальних громад;
- розроблено модель інформаційної підтримки прийняття рішень щодо земель промисловості територіальних громад та структурну модель інформаційного забезпечення їх використання;
- подальшого розвитку набуло математичне моделювання конфігурації зон дії обмежень навколо режимоутворюючих об'єктів та моделей перенесення їх меж на місцевість залежно від просторових характеристик та типізації таких об'єктів.

На підставі ґрунтовного опрацювання роботи, підтверджено отримані наукові результати у повному обсязі. Важливо зазначити, що більшість з таких результатів отримані вперше, а саме: вперше обґрунтовані методи управління земельними ресурсами, фактори сталого розвитку земель промисловості, а також усі запропоновані автором моделі.

3. Відповідність дисертаційного дослідження науковим планам та темам

Дисертаційне дослідження пов'язане з імплементацією нормативно-правових актів України, а саме: Закону України «Про Державний земельний кадастр», Закону України «Про основи містобудування», Закону України «Про землеустрій», Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» тощо.

Важливо відзначити, що автор роботи брав участь у реалізації науково-дослідної тематики ГП-505 «Обґрунтування новітніх технологічних рішень освоєння родовищ корисних копалин у контексті сталого розвитку гірничовидобувних регіонів», № держреєстрації 0120U102078.

Практична реалізація результатів дослідження проводилася зокрема у межах реалізації проекту USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку», що виконувався ТОВ «БломІнфо-Юкрейн» на замовлення компанії КІМОНІКС ІНТЕРНЕЙШНЛ ІНК. У 2019 році автор дисертації був регіональним координатором у Дніпропетровській області. У межах виконання пілотувалося розроблення комплексної документації з управління земельними ресурсами територіальних громад, яка у подальшому стала основою законодавчих ініціатив щодо запровадження комплексних планів просторового розвитку території територіальних громад.

З вересня 2021 по лютий 2022 року автор дисертаційного дослідження був заступником координатора проекту «Нові можливості громад в управлінні землями» в рамках субгрантової угоди «Підтримка громад в управлінні землями», який реалізовувався ГО «УкрГео» за сприяння Програми USAID з аграрного і сільського розвитку (АГРО).

Дослідження також набуває особливої важливості в контексті процесу набуття Україною членства в Європейському Союзі. Процес євроінтеграції

вимагає від України адаптації національного законодавства та практик управління до європейських стандартів, особливо у сфері земельних відносин та сталого розвитку територій. Одним із ключових аспектів інтеграції є необхідність гармонізації земельного законодавства та управлінських практик з нормами ЄС. Європейський Союз надає значну увагу сталому розвитку та ефективному використанню земельних ресурсів, включаючи промислові території. Зокрема, Директива 2004/35/ЄС щодо відповідальності за навколишнє середовище з метою запобігання та усунення шкоди, Директива 2014/52/ЄС про оцінку впливу на навколишнє середовище, та Директива 2012/18/ЄС про контроль за великими аваріями, пов'язаними з небезпечними речовинами, вимагають від держав-членів вживати заходів для забезпечення раціонального використання земель та збереження екологічної рівноваги. У цьому контексті розробка та впровадження методології використання земель промисловості в територіальних громадах України є важливим кроком до забезпечення відповідності українських практик вимогам ЄС. Це включає впровадження сучасних підходів до управління, що базуються на принципах сталого розвитку, екологічної безпеки та партисипативного управління, які є ключовими для європейських країн.

4. Аналіз відповідності змісту та структури роботи встановленим вимогам, оцінка рівня завершеності дослідження

У вступі обґрунтовано актуальність теми дисертації, сформульовано мету, завдання, обґрунтовано предмет та об'єкт дослідження, визначено наукову новизну та практичне значення, описано спосіб апробації дисертаційного дослідження та загальну структуру роботи.

У першому розділі дисертації «Сучасні тенденції використання земель територіальних громад» проведено всебічний аналіз процесу децентралізації в Україні, порівнявши його з досвідом європейських країн. Дослідження виявило, що, попри значні досягнення, реформа децентралізації зіштовхнулася з низкою перешкод, пов'язаних з політичними змінами та загалом повномасштабною війною. Крім того, було виявлено потребу в удосконаленні нормативно-правової бази, яка регулює ці процеси.

Одним з ключових наслідків децентралізації стало розширення повноважень територіальних громад щодо управління ресурсами, зокрема земельними. Це відкрило нові можливості для розвитку, але водночас поставило перед громадами низку викликів, які потребують системного вирішення. Особливо актуальним є питання використання земель промисловості, оскільки цей сектор відіграє значну роль в економіці України.

Автором у дисертаційному дослідженні підкреслено, що ефективне використання земель промисловості має забезпечувати баланс між різними інтересами: економічними, екологічними та соціальними. З одного боку, промисловість є важливим джерелом доходів для громад, але з іншого – вона може негативно впливати на довкілля та здоров'я населення. Тому необхідно розробити такі механізми управління земельними ресурсами, які б дозволили досягти оптимального поєднання економічної ефективності, екологічної безпеки та соціальної справедливості. Про такі методи і моделі мова йде у наступних розділах дослідження.

Таким чином, у дисертації піднімається актуальна проблема раціонального використання земель промисловості територіальних громад в умовах децентралізації і перманентних змін нормативно-правового забезпечення. Автор обґрунтовує необхідність проведення детальних досліджень для розроблення науково обґрунтованих рекомендацій, спрямованих на покращення управління земельними ресурсами на місцевому рівні.

Другий розділ дисертації **«Дослідження сучасних напрямів розвитку промисловості у суспільстві»** присвячений дослідженню сучасних тенденцій розвитку промисловості з акцентом на важливу складову управління земельними ресурсами територіальних громад. Автор аналізує цю проблему через призму Глобальних цілей сталого розвитку, що дозволяє оцінити вплив промислової діяльності на довкілля та суспільство, а також адаптувати сучасні вимоги до збалансованого землекористування для територіальних громад.

У дисертаційному дослідженні було проведено систематизацію підходів до промислового районування України. Виокремлено вісім промислових районів, які сформувалися за галузевим або інтегральним принципами. Цей

поділ дозволяє враховувати специфіку кожного району під час розроблення стратегій управління земельними ресурсами.

На підставі визначеної класифікації промислових районів, автором обґрунтовано необхідність застосування комплексного підходу до управління земельними ресурсами промисловості. Було виділено шість основних методів: економічний, планувальний, адміністративний, соціальний, екологічний та технологічний. Для кожного методу запропоновано конкретні інструменти та механізми реалізації.

Одним з ключових аспектів другого розділу, який фундаментально формує бачення подальшого дослідження – є класифікація режимоутворюючих об'єктів, тобто джерел негативного впливу на довкілля. Автором обґрунтовано, що найбільш ефективною є класифікація за класами шкідливості промислових підприємств. Такий підхід дозволяє враховувати екологічні ризики на етапі планування розвитку територій.

Наступним кроком було визначення факторів, які впливають на формування земельних ділянок промислового призначення. Було виділено такі групи факторів: місцезнаходження, ресурсні умови, інженерно-геологічний стан, економічні умови, екологічна ситуація та планувальні особливості. Дослідження цих факторів на різних рівнях (національному, регіональному та місцевому) показало, що найбільш значущими є місцезнаходження та планувальні особливості, оскільки вони інтегрують вплив інших факторів.

Таким чином, у другому розділі дисертації сформовано теоретико-методологічні засади для ефективного управління земельними ресурсами промисловості в умовах децентралізації. Отримані результати можуть бути використані для розроблення рекомендацій щодо оптимізації використання земель промисловості, зменшення негативного впливу на довкілля та підвищення якості життя населення.

Третій розділ **«Передумови підвищення ефективності використання земель промисловості територіальних громад»** присвячено дослідженню різних аспектів прийняття управлінських рішень щодо раціонального використання земель промисловості в територіальних громадах. Особливу увагу приділено питанням інтеграції цільового та функціонального призначення земельних ділянок. Автор виокремив три основні сценарії, які

найчастіше зустрічаються на практиці: повна відповідність цільового та функціонального призначення, їх невідповідність та відсутність належної документації. Для кожного сценарію розроблено алгоритм дій, спрямований на усунення проблемних ситуацій.

Зважаючи на складність питань, пов'язаних з використанням земель промисловості, автор розробив модель прийняття рішень, яка має три рівні ієрархії. Важливою особливістю цієї моделі є врахування думок громадськості та інших зацікавлених сторін. Саме тому додатково до моделі прийняття рішень була розроблена модель партисипативного управління земельними ресурсами, яка передбачає врахування специфічних аспектів залучення громадян до процесу прийняття рішень на всіх етапах. Для ефективної реалізації такої моделі необхідно забезпечити прозорість, доступність інформації та залучення широкого кола зацікавлених сторін.

Партисипативний підхід тісно пов'язаний з процесом розроблення комплексних планів просторового розвитку територій. Автором доєддження детально проаналізувано особливості розроблення такої документації та систематизовано підходи до її геоінформаційного супроводу. Це дозволяє візуалізувати плани розвитку територій та оцінити їх вплив на довкілля й соціально-економічну ситуацію.

На основі проведеного дослідження була розроблена концептуальна модель підвищення ефективності використання земель промисловості в територіальних громадах. Ця модель включає такі ключові компоненти: стале управління, партисипативне управління, спроможність громади, особливості громади та інтереси зацікавлених сторін. Взаємодія між цими компонентами забезпечує системний підхід до управління земельними ресурсами.

Реалізація запропонованої концептуальної моделі вимагає наявності ефективної системи інформаційного забезпечення, яке на пряму залежить від повноти кадрового супроводу діяльності територіальних громад. Така система має містити актуальні дані про використання земель, стан довкілля, соціально-економічні показники та іншу необхідну інформацію. Це дозволить приймати обґрунтовані рішення та здійснювати моніторинг їх виконання.

Таким чином, запропоновано комплексне рішення для підвищення ефективності використання земель промисловості в територіальних громадах.

Розроблені у межах виконання третього розділу дисертації моделі та методи можуть бути використані для розробки місцевих програм розвитку та поліпшення якості життя населення.

Розділ 4 «Методичне та інформаційне забезпечення обліку земель промисловості територіальних громад» автором присвячений детальному аналізу інформаційного забезпечення процесів управління земельними ресурсами промисловості в територіальних громадах. Спираючись на сучасні вимоги щодо геоінформаційного супроводу управління земельними ресурсами, автором систематизована структура та джерела інформації, необхідні для ефективного прийняття управлінських рішень. Було встановлено, що для управління землями промисловості необхідний комплекс геопросторових даних, які надають різні розпорядники інформації. Одним з ключових джерел інформації є державний земельний кадастр. Саме на його даних базується вся інша інформація про земельні ресурси і землі промисловості зокрема. Для забезпечення широкого доступу до даних та їх візуалізації автор рекомендує використовувати геопортали. Важливою складовою є постійне оновлення інформації на геопорталах, особливо щодо меж режимоутворюючих об'єктів, цільового призначення земель та розташування промислових об'єктів.

Особливу увагу приділено питанням визначення меж зон дії обмежень навколо промислових об'єктів. Було з'ясовано, що для різних типів об'єктів (точкових, лінійних та площинних) характерні різні підходи до визначення меж зон дії обмежень навколо них. Автором запропоновані конкретні методики для кожного типу об'єктів, а також забезпечено аналітичні розрахунки, які підтверджують висунені гіпотези.

Результати дослідження дозволили розробити модель інформаційної підтримки прийняття рішень щодо управління земельними ресурсами промисловості. Ця модель включає в себе структуру даних, алгоритми обробки інформації та механізми візуалізації. Також була розроблена структурна модель інформаційного забезпечення розвитку земель промисловості, яка відображає взаємозв'язки між різними елементами системи управління.

Для перевірки ефективності розроблених моделей було проведено апробацію на прикладі трьох територіальних громад Дніпропетровської області. Результати апробації наводяться у наступному розділі дослідження.

У розділі 5 «**Практична реалізація концептуальної моделі підвищення ефективності використання земель промисловості територіальних громад**» подано результати практичного застосування розробленої концептуальної моделі підвищення ефективності використання земель промисловості в територіальних громадах. Дослідження базується на досвіді участі автора в реальному проекті з управління земельними ресурсами, що тривав протягом 2019 року і продовжувався у вигляді фактичної подальшої співпраці здобувача з представниками громад. Для апробації моделі було обрано декілька громад з різними характеристиками, що дозволило перевірити універсальність розроблених підходів.

Процес апробації моделі виявив певні особливості. Зокрема, було встановлено, що збір та верифікація вихідних даних є досить складним завданням, яке вимагає залучення фахівців громади, які повинні мати достатню професійну кваліфікацію. Необхідно було зібрати великі обсяги різнотипної інформації з різних джерел, провести її оброблення, аналіз та інтеграцію в єдину систему.

Для кожної з громад, які брали участь у дослідженні був проведений повний цикл робіт: збір даних, їх аналіз, моделювання та розробка рекомендацій. При цьому активно застосовувалися елементи партисипативного управління, що дозволило залучити громадськість до процесу прийняття рішень.

Результати апробації підтвердили ефективність розробленої концептуальної моделі. Отримані дані дозволили розробити конкретні рекомендації для кожної з досліджуваних громад щодо оптимізації використання земель промисловості.

Таким чином, практична реалізація моделі продемонструвала її ефективність та можливість застосування в різних територіальних громадах. Це у повному обсязі свідчить про актуальність та наукову новизну проведеного дослідження.

За результатами виконання дослідження зроблені висновки та запропоновані рекомендації. Вони у повній мірі відображають завдання та зміст самої роботи.

5. Оцінка практичної цінності результатів дисертаційного дослідження

Автором дисертаційного дослідження визначені такі складові практичної цінності отриманих результатів:

- модель партисипативного прийняття рішень у поєднанні з врахуванням факторів використання земель промисловості під час прийняття рішень дозволяє враховувати думки усіх зацікавлених сторін та запобігти появі потенційних конфліктних ситуацій в територіальних громадах;

- застосування моделі забезпечення оптимальних просторових характеристик меж зон дії обмежень та перенесення їх на місцевість дають можливість представникам територіальних громад, фахівцям з просторового планування, землевпорядникам і геодезістам забезпечувати прозорість обмежень прав у використанні земельних ділянок;

- досліджені та систематизовані необхідні набори вихідної інформації як геопросторової дозволяють спрощувати і прискорювати процес формування єдиного геоінформаційного середовища для прийняття рішень щодо використання земель територіальних громад в цілому і промисловості зокрема;

- застосування концептуальної моделі підвищення ефективності використання земель промисловості може бути проведене представниками органів місцевого самоврядування, землевпорядниками, фахівцями з містобудування, геодезістами, екологами під час прийняття інтегрованих рішень щодо використання земель промисловості.

Загалом, запропоновані наукові обґрунтування пройшли верифікацію, як під час обговорення на наукових конференціях, так і на практиці для потре територіальних громад. Повнота та зміст доповідей автора дисертаційного дослідження, які обговорювалися на національних та міжнародних наукових зібраннях, кількість і якість наукових публікації, а також зміст апробацій результатів дослідження підтверджують достовірність і його практичну цінність.

6. Відповідність паспорту спеціальності та оцінювання аспектів забезпечення академічної доброчесності

Дисертаційна робота Трегуба Миколи Володимировича відповідає паспорту спеціальності 05.24.04 – Кадастр та моніторинг земель та спрямована на вирішення науково-прикладної проблеми раціонального використання земель промисловості територіальних громад. Назва дисертації у повній мірі відповідає змісту досліджень. Матеріали кандидатської дисертації не були використані під час виконання дисертаційного дослідження.

Варто відзначити, що за результатами перевірки на текстові запозичення програмою Strike Plagiarism, визначені такі коефіцієнти подібності: за п'ятьма словами поспіль КП 1 – 13,68%; за 25 словами поспіль 5,84% та коефіцієнт цитування КЦ – 1,73%. Під час ґрунтовного аналізу довідки щодо перевірки на текстові запозичення встановлено, що додатково понад 3% знайдених запозичень припадає на думки і словосполучення з наукових праць автором (співавтором) яких є здобувач, а також терміни, які визначаються нормативно-правовими актами України. Усе це говорить про високий рівень унікальності дисертаційної роботи.

7. Оцінка особистого внеску здобувача

До усіх наукових праць здобувача є вільний доступ через Google Академію і наявний профіль здобувача. Заявлені наукові праці мають цитування, що є одним з підтверджень їх наукової пізнаваності. Важливо зауважити, що наукові праці у повній мірі розкривають основні положення та наукові результати дисертаційного дослідження. Підтверджено наявність однієї публікації, що індексується наукометричною базою Scopus у першому квартилі; однієї публікації, що індексується у другому квартилі наукометричної бази Scopus; двох публікацій, що індексуються у третьому квартилі наукометричної бази Scopus (Q3) та двох статей, що індексуються у четвертому квартилі наукометричної бази Scopus.

Окрім публікацій, що індексуються у міжнародних наукометричних базах, наявна достатня кількість статей у фахових виданнях України категорії Б за спеціальністю – 16 наукових публікацій, що входять до переліку МОН України та 3 статті у закордонних фахових виданнях. Автор дисертаційної роботи є також автором однієї одноосібної монографії та співавтором однієї колективної. Дослідження доповідалися та обговорювалися на міжнародних та

всеукраїнських наукових конференціях, про що свідчить наявність 14 тез і відповідних матеріалів.

8. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, відповідають вимогам, які висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора наук. Підтверджено високий рівень достовірності отриманих наукових результатів, які підтверджуються на практиці, наявні висновки та пропозиції, що відповідають змісту та завданням дисертаційного дослідження. Матеріал дослідження подається структуровано і логічно, розділи роботи є послідовно описаними і такими, що забезпечують у повній мірі реалізації мети дослідження.

Здобувач використав значну кількість нормативно-правових та нормативно-технічних актів України, які повністю відповідають науковій предметній області, а також наукових публікацій сучасних вітчизняних та закордонних визнаних фахівців. Вважаю, що загалом, дисертаційна робота є завершеною науковою працею, яка повністю відповідає галузевому спрямуванню спеціальності 05.24.04 – Кадастр та моніторинг земель. Разом з тим, у роботі наявні суперечливі питання і неточності, на які варто звернути увагу:

1. У підрозділі 1.1 автор аналізує сучасні тренди щодо децентралізації у країнах ЄС. Важливо, що для більшості країн ЄС здійснюється порівняння щодо сучасного етапу децентралізації – останні 20-30 років, у той же час, під час аналізу швейцарського досвіду, дослідження проведено для періоду 18 століття. Було б доцільно привести рівнозначний порівняльний аналіз – це могло б надати цікаві наукові результати.

2. Під час аналізу нормативно-правового регулювання запровадження реформи децентралізації (підрозділ 1.2), автором аналізуються положення Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», проте практично не приділена увага Закону України від 16.04.2020 № 562-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо визначення територій та адміністративних центрів територіальних громад», яким фактично було

припинено спроби добровільного об'єднання громад в Україні і натомість надано Кабінету Міністрів України право самостійно визначити адміністративні центри та затвердити території територіальних громад, що й було зроблено у червні 2020 року у формі політичного рішення.

3. Автор робить цілком слушний висновок у підрозділі 1.3 про те, що землі промисловості, займаючи за площею лише близько 2 % загального земельного фонду, мають суттєвий вплив на формування бюджетів територіальних громад (частка понад 20 %). Проте це пов'язано, серед іншого, із використанням неринкової нормативної грошової оцінки земель для справляння плати за землю. В цьому контексті заслуговує на увагу питання потенційних змін у бюджетоформуючій ролі земель промисловості у контексті запровадження масової оцінки земель для справляння земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, що базуватиметься на ринковій базі оцінки.

4. Систематизуючи методи управління землями промисловості (підрозділ 2.3), автору варто було б критично проаналізувати особливості спрощеної процедури надання земельних ділянок для розміщення виробничих потужностей підприємств, переміщених (евакуйованих) із зони бойових дій (у тому числі тих, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави), що запроваджена із 2022 року.

5. У підрозділі 2.5 обґрунтовані фактори використання земель промисловості, але не наведено рекомендації щодо їх практичного використання посадовими особами органів місцевого самоврядування.

6. Розглядаючи технології визначення меж зон дії обмежень (підрозділ 4.4), автору варто було б також приділити увагу загальному алгоритму скасування державної реєстрації у Державному земельному кадастрі обмежень у використанні земель у разі припинення існування та/або функціонування режимоутворюючих об'єктів, які спричиняли їх встановлення.

7. Пропозиції автора щодо технології встановлення на місцевості меж зон дії обмежень доцільно дослідити не тільки у розрізі територіальних громад, а й розпорядників окремих геопросторових даних, які мають забезпечити реалізацію для власних геопросторових об'єктів.

Зазначені зауваження носять дискусійний характер і загалом не впливають на позитивні враження від дисертаційного дослідження. З огляду на актуальність, наукову новизну, практичну цінність та важливість одержаних автором наукових результатів, системність сформульованих положень і висновків вважаю, що дисертаційна робота Трегуба Миколи Володимировича **«Методологія використання земель промисловості територіальних громад»** є завершеним науковим дослідженням, у якому вирішено актуальну наукову проблему забезпечення раціонального використання земель промисловості територіальних громад, що має суттєве значення у галузі геодезії та землеустрою. На підставі вищезазначеного можна зробити висновок, що дисертаційна робота Трегуба М.В. відповідає вимогам до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора наук (пункти 6, 7, 8 та 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1197 від 17.11.2021 року) а її автор заслуговує присудження наукового ступеня доктора технічних наук за спеціальністю 05.24.04 – Кадастр та моніторинг земель.

Офіційний опонент:

Завідувач кафедри землевпорядного проектування
 Національного університету біоресурсів і
 природокористування України МОН України,
 член-кореспондент НААН України,
 доктор економічних наук, професор

Андрій МАРТИН

*Лірише Мартиню А.І. завідувачу
 кафедри секретар НУБіП України*

*Олеся Барановська од.
 13.09.2024р.*

